

Aké podmienky v rodine ovplyvňujú úspešnosť detí v škole?

Preukázalo sa, že najdôležitejšou podporou pre gramotnosť dieťaťa v rodine sú tri okolnosti:

- **Bohaté interpersonálne skúsenosti** s rodičmi, súrodencami a ostatnými ľuďmi. To znamená, že sa dieťaťu často ponúkajú príležitosti k spoločnej činnosti a rozhovorom s ostatnými ľuďmi.
- **Prístup k literárnym zdrojom** – od magnetickej abecedy na chladničke k rozprávkovým knižkám a ostatnému písomnému materiálu.
- **Vysoko pozitívny vzťah rodičov ku gramotnosti.** Aký veľký význam prisudzujú rodičia dôležitosti vzdelania má zásadný vplyv na školský vývoj detí.

RODINNÉ PROSTREDIE, KTORÉ SPONTÁNNE PODPORUJE GRAMOTNOSŤ DETÍ, MÁ NIEKOLKO CHARAKTERISTÍK:

- Deti sú povzbudzované a vedené k tomu, aby sa zaujímali o činnosti, pri ktorých sa používa **papier** a **ceruzka** a mali s nimi skúsenosti.
- Rodičia alebo súrodenci si s nimi **kreslia**, vypíňajú rôzne bludiská, spájajú body, neskôr čísla a ich odmenou je nakreslený obrázok predmetu alebo zvieráťa a pod.
- Spoznávajú **jednotlivé písmená**, spontánne skladajú k sebe jednotlivé písmená a neskôr aj niektoré slová.
- Rodičia deťom **predčítavajú**, takže deti porozumejú významu čítania. Je to zdroj zaujímavých informácií, napínavých príbehov, emocionálnych zážitkov a etických inštrukcií.
- Deti vidia, že rodičia si **sami radi čítajú**, a tým prenášajú na dieťa hodnotu čítania ako niečoho, čo je zdrojom radosti.
- Deti sú k čítaniu **motivované prirodzene**, rozvíja sa ich slovná zásoba a jazykové cítenie, urýchľuje sa rozvoj čítacích zručností.
- Deti milujú **prečítavanie pred spaním**.
- **Knihy** sú súčasťou života rodiny. Ležia všade, sú dostupné.
- V rodinách začína výchova ku gramotnosti obvykle už pred prvými narodeninami dieťaťa prostredníctvom plastových a neskôr papierových **leporel**.
- V predškolskom veku sú dôležité **riekanky**, ktoré deti opakujú – tým sa učia nielen rytmizácií reči, ale aj bežným slovným spojeniam.
- Rodičia s deťmi chodia do **knižnice** a do **obchodu s knižkami**. Deti si uvedomujú množstvo a rôznosť literatúry.
- V knižnici si samé môžu **vybrať knižku**, ktorú si vezmú domov.
- Televízia je sledovaná len v **obmedzenej miere**.

Literárna bohatosť prostredia je pre gramotnosť dieťaťa dôležitejšia než výučba čítania rodičmi alebo ich ekonomický status.

Vypracovala: Mgr. Jurina Ferenčíková, CPPPaP Rožňava